

Södermanlands-Nerikes Nation
Majhälsning till landsmännen 2016. Årgång 89.

Innehåll

Några ord från redaktörerna	3
Från höst till höst	4
Från vår till vår	8
Nationens ekonomi 2015	19
Mohrens sista suck – historien och jubileet av Ivar Westin	22
Prolog till Mohrens sista suck – vid jubileumsföreställningarna i november 2015 av Christer Åsberg	27
Madagascar Antiqua – På Madagaskar 1870–1905 av Christer Henriksén	30
In memoriam: Magnus Quennerstedt och Ingemar Lind	38
Ämbetsförteckning hösten 2015 samt våren 2016	39

Majhälsning till landsmännen startade 1928. Den utges sedan 1974 av Södermanlands-Nerikes nations seniorförening. Register för tidigare årgångar finns i Majhälsning 1937, 1947, 1957, 1967, 1982, 1992, 2002 och 2012.

Majhälsningen distribueras genom
Södermanlands-Nerikes nation
S:t Olofsgatan 16
753 12 Uppsala
Tel. 018-15 40 60
E-post: info@snerikes.se

Seniorföreningens styrelse

Ordförande

Peder Johnson

Ledamöter

Ella Stensson
Christer Henriksén
Kajsa Lindner
Maria Stenberg
Gunilla Hultgren
Karell
Erik Lardenäs
Rolf Bergström
Kristina Furusten

Inspektör

Johan Äqvist

Skattmästare

Thérèse Brandt

Förste kurator

Johanna Ingvarsson

Redaktörer

Morgan Malm
Mats Hellström

Seniorföreningen är öppen för nya och gamla landsmän och landsmaninnor samt andra intresserade och gynnare av nationen. Detta betyder, kära Södermanland-Neriking, att just Du kan uppmana de vänner som gärna följer med på nationens fester att bli medlemmar i vår förening. Föreningens bankgironummer är 5613-0032. Medlemsavgiften är 90 kr för årsbetalande och 700 kr för ständigt medlemskap.

Landsmän och landsmaninnor!

Vad är ett spex? Många skulle, på ett ungefär, svara att det är ett slags humoristiskt teaterstycke inom studentvärlden, med känd musik och text som skrivits om för att passa handlingen. Vissa skulle även nämna traditionen att önska ”omstart” efter särskilt roliga scener. Ett spex engagerar, sätts upp, roar men försvinner vanligtvis sedan, för att aldrig återuppstå.

När detta skrivs är det drygt 150 år sedan Mohrens sista suck, och nästan exakt 145 år sedan På Madagaskar, hade sina urpremiärer vid Södermanlands-Nerikes nation. Trots att ett och ett halvt sekel förflutit sedan de skrevs förmår de fortfarande roa, engagera och hänföra sin publik. Många har under åren försökt förklara vad det är som gjort dessa legendariska verk odödliga. Det talas ofta om musiken, som skrevs särskilt för dessa operaspej och uppvisar stora likheter med verk av kompositörer såsom Verdi, Meyerbeer och Beethoven. Den anses hålla en kvalitet och originalitet som sällan eller aldrig därefter hörts i studentsammanhang. Andra framhäver dialogen, librettot och de humoristiska inslagen som, till stor del, lyckats motstå tidens tand.

Detta nummer av Majhälsningen ägnar vi helt åt denna 150-åriga nationsskatt. Vi är särskilt glada att få inkludera en artikel om På Madagaskar signerad Christer Henriksén, som jämte Seniorföreningens avgångne ordförande Hans Franzén kommer att installeras som hedersledamot under majmiddagen. Grattis båda två till den fina hedersbetygelsen, den är ni väl värda!

Morgan Malm och Mats Hellström
Redaktörer

Från höst till höst

av Seniorföreningens ordförande emeritus Hans Franzén

Kära landsmaninnor och landsmän! Nu är så min tid som ordförande i Seniorföreningen till ända och det är hög tid att blicka tillbaka! Det har varit en fantastisk tid och jag har haft förmånen att samverka med en härlig styrelse och en rad duktiga kuratorer och klubbmästare. För att inte nämna alla trevliga medlemmar som entusiastiskt deltagit i våra Gasquer! Jag måste också nämna Seniorkören som under ledning av Tomas Florin (Källberg alltså) förgyllt våra tillställningar.

När vi i den nya styrelsen tillträdde hösten 2010 drog vi upp några mål för arbetet de kommande åren:

1. Seniorföreningen ska bidra till en ökad koppling mellan näringsliv och nation. Med en koppling mellan näringsliv och studenter kan vi ge medlemskapet i Snärke ett mervärde.
2. Fler ska bli medlemmar och fler medlemmar ska delta i Höstgasquen.

Hur har det då gått med det där?
Låt oss börja med det första målet:
Det har lagts ned massor av arbete

på att knyta band mellan studenter och näringsliv. Det stora jobbet har gjorts av de studenter som engagerat sig i projektet och ett antal seniorer har engagerat sig och stöttat på olika vis. Det har ordnats ett flertal event på Nationen som i sig varit lyckade, men det hela har inte riktigt hittat sin form och ”börjat rulla av sig självt”. Det är ett stort, svårt, men ack så angeläget projekt. När tajmingen är rätt och vi hittar nyckeln till det hela kan det ge nationsmedlemskapet ett verkligt mervärde!

Om vi går till det andra målet, så får vi nog känna oss nöjda! Aldrig under historien har väl Seniorföreningen haft ett större deltagande vid sina tillställningar. Det beror givetvis i hög utsträckning på att gasquerna i sig varit lyckade och väl genomförda av duktiga medarbetare, vilket gjort att många medlemmar återkommer år efter år och lockar med sig flera kamrater. Vi är inne i en positiv spiral, helt enkelt! Dessutom har många aktiva studenter kommit med på gasquerna, vilket är extra roligt

och borde främja framtida rekrytering.

Så var det med det. Men låt oss nu raskt ta oss till hösten 2014. Vid årsmötet valdes nya ledamöter till styrelsen. Rolf Bergström, Christer Henriksén och Maria Stenberg invaldes som nya i styrelsen och Peder Johnson och undertecknad omvaldes för ytterligare en period.

Årsmötet med kaffe, punsch och tårta från Ofvandahls övergick så småningom i drink, trappmarsch och höstgasque. Som vanligt oerhört lyckad. Vi fick vara med om ett härligt kalas precis som det ska vara när det är som allra bäst – festligt och fullsatt!

Traditionsenligt träffades den nya styrelsen i slutet av januari för att dra upp mål och riktlinjer för årets arbete. Januarimötets viktigaste moment är den efterföljande ”brainstormingen” som sker under sexalikhnande former i Puben. Det här visar sig vara en god idé och dessutom får då den nya styrelsen möjlighet att lära känna varandra lite bättre! Vi diskuterade hur vi ytterligare ska kunna stärka kopplingen mellan Seniorföreningen och Nationens aktiva medlemmar och olika möjligheter för oss att kunna bidra i processen. Vi talade om en fortsatt marknadsföring av seniormedlemskapet och utveckling av nätverket. Och vi talade om Madagaskar. Det är bara två

Hans Franzén håller tal under sin sista höstgasque som ordförande i Seniorföreningen.

Länge leve ordförande Frasse, tillika drottning Uschiameja årgång 1977. Tarabagata!

år kvar till nästa uppförande av På Madagaskar! Hur kan vi bidra här?

Tiden går fort. Vi har jobbat hårt med frågorna och snart var det dags att planera konkret för Höstgasquen och årsmötet. En av frågorna är hur vi bättre ska kunna kommunicera med medlemmarna, exempelvis genom att utnyttja sociala medier. Har du förresten gått med i Seniorföreningens Facebookgrupp? Du som läser det här och ännu inte gått med, tycker

jag ska göra det omgående!

Den 10 oktober var det dags för Höstgasquen och årsmöte i Puben med kaffe, punsch och tårta (åter från Ofvandahls!). På årsmötet valdes med acklamation Peder Johnson till Seniorföreningens ordförande! Ella Stensson, Kajsa Lindner och Gunilla Hultgren Karel omvaldes för en ny period och Kristina Furusten och Erik Lardenäs invaldes som nya i styrelsen. Vilket dreamteam!

Att Höstgasquen blev lyckad tror jag alla kan intyga. Undertecknad hade dessutom förmånen att under själva sittningen göra kort rockad med Peder, som därmed tog över. Det känns så oerhört bra! – Att lämna över till Peder alltså!

Tack alla som bidragit till att jag har fått ha det så trevligt och bra under mina fem år som föreningens ordförande!

Hans Franzén
Seniorföreningens ordförande
2010 – 2015

Seniorföreningens traditionsenliga

HÖSTGASQUIE

kommer att gå av stapeln den

8 oktober 2016

Kom tillbaka till nationen!

Kontakta gärna dina samtida nationskamrater
och se till att de också följer med.

Ju fler desto roligare, ju oftare desto bättre!

OBS! Önskar du anmodan till Höstgasquen, vänligen sänd
din e-postadress till senior@snerikes.se, då sådan ej längre
skickas i pappersform.

Välkommen!

Från vår till vår

av Förste kurator Johanna Ingvarsson

Landsmaninnor och landsmän vid den bästa av nationer,

Här följer en redogörelse för vad som hänt sedan föregående vår, mer bestämt sedan vårterminen 2015:s andra ordinarie landskap. Vid nämnda landskap valdes min kollega Jonas Tilling till tredje kurator för kommande period och jag själv till förste kurator. En storslagen sexa ledd av de nyvalda klubbmästarna följde, vilka det sedvanligt busades friskt med. Därefter var det dans på bardisken i Gamla musikrummet.

Några dagar senare följde den av herrarna anordnade damsupén, det här året med temat arbetsförmedling. De närvarande damerna fick tidigare än vad många av dem förväntat sig hämta ut sitt examensbevis i entrén till det rosa slottet och fick därefter prova på olika yrkesval på de olika stationer som herrarna arrangerat.

Vintern rasade ut i väldig fart och snart var det dags för sedvanligt sista-aprilfirande i dagarna tre. Medan högtidssillunchen höll till i Gustavianska salongen och

Drivna men prestigelösa lagspelare? Temat för årets damsupé var arbetsförmedling. Och svampar?

biblioteksnämnden frade vårens ankomst i Nyköping-Oxelösundsrummet dansade tusentals valborgsfirare på nationens innergård. 7300 flaskor valborgsskumpa såldes slut på mindre än två timmar, vilket nog får ses som ett rekord. Därpå följde mösspåtagning utanför Carolina Rediviva och därefter högtidslandskap. Tredje kurator Jonas Karlson Bobits tilldelades till sin och alla andras glädje stipendiet Einar Petris minne och delade generöst med sig av stipendiet till alla närvarande.

Dagen efter, när den söta doften av valborgsskumpan lagt sig över innergården för denna gång, var det dags för snerkingarna att

bege sig till kransnedläggning vid nationsgravarna för att sedan inta varsin Bloody Mary och på så vis påbörja valborgshelgens riktiga fest: majmiddagen! I en nästintill fullsatt festsal samlades mer eller mindre trötta gäster. Leif Lewins stipendium delades ut till de fyra personer som gjort nationens nya hemsida. Nationskaplan Sigrid Sundmark blev installerad som hedersledamot vid den bästa av nationer och höll ett varmt och känslamt tal som berörde många i salen, mig själv inkluderad.

Därefter följde ett sedvanligt kottkrig i solnedgången på Pollocksbacken, som lika sedvanligt vanns av nationens damer under

Nationskaplan Sigrid Sundmark installerades vid majmiddagen som ny hedersledamot vid nationen.

ledning av Viveca Halldin Norberg. Förste kurator emeritus Michael Didner och jag själv ledde därefter, iklädda reflexvästar, den glada skaran landsmaninnor – och den lite mindre glada skaran landsmän – till Kalmar nations källare där det framfördes ett storartat spex.

Vårbalsveckan följde med välkomstaktiviteter för tillresta stipendiater från våra vännationer. Vädret var osäkert under hela dagen och endast en halvtimme före start beslutades det att fördrinken trots allt skulle hållas utomhus. Det svala vädret var dock uppskattat av nationens herrar som därmed inte behövde drabbas av värmeslag. Som sig bör visade nationens sig

från sin bästa sida under vårbalen och serverade utsökt mat och bjöd på terminens mest skrattframkallande spex, nationens egen version av Melodifestivalen, till vilket spexdirektörerna skrivit låtar om de andra nationerna.

Det blev tentatider och ferierestaurangen Bryggan tog över driften över nationens restaurang och klubbverksamhet. Under sommaren introducerades ett flertal nya koncept som en asiatisk lounge, stand-up-kvällar och endagsevenemanget Brygganfestivalen som genomfördes i slutet av augusti till intendent Peter Forsgrens smärre förfäran, men till studenternas stora glädje. Uteplatsen smycka-

Kottkriget vanns återigen av damlaget genom ett strategiskt samarbete över generationsgränserna.

des med blommor och det var inte många sommarkvällar det fanns tomma bord på uteplatsen, som allt som oftast var full med semesterfirande studenter vars aptit för räkor och rosévin aldrig tycktes sina. Bryggan blev återigen den framgångssaga den så många gånger varit.

Juni blev juli och jag själv och min kollega Jonas började vårt arbete på nationen. En mycket välbesökt Bryggan innebar även en del att göra för oss och innan vi visste ordet av var det dags för Revolutionsgasquen som lyckligtvis – eller olyckligtvis beroende på vem man frågar – inföll på en tisdag. Andre kurator emeritus David Fhürong

och klubbmästare emeritus Fredrik Wilbrand gjorde revolt uppe på Gula villans tak. Med stadig hand lyckades dock inspektor, med Per Ström till sin hjälp, stävja revolutionen, och kvällen blev därefter mycket lyckad.

Med hjälp av vår mer erfarna kollega andre kurator Martina Aldvén lyckades både jag och Jonas komma in i vårt arbete som kuratorer lagom tills inskrivningen av nya medlemmar satte i gång, två veckor in i augusti. Och vilken inskrivningsperiod det blev! Recentiorsförmännen och de internationella sekreterarna skrev in inte mindre än 1100 nya medlemmar, många vilka vridit och vänt på vartenda

Johanna Inguarsson installeras som Förste kurator vid vårbalen.

fotoalbum och varenda skokartong där hemma för att hitta ett bevis på sin anknytning till Södermanland eller Närke.

I slutet av augusti åkte kuratel och ämbetsmän på kongress på Barnens Ö. Vi hade valt några av sommarens varmaste dagar för detta, och kongressen innebar en hel del sol och bad men även givande diskussioner och roliga lekar.

Därefter satte terminen igång på riktigt med två fullsatta recentiorsmottagningar, en mycket lyckad recentiorsgasque, kräftsiva och terminens första landskap. Restaurangen öppnade och kön till både nationens bistro, tisdagsklubben

och inskrivningen ringlade lång. I september anordnade nationen även en välgörenhetsklubb till förmån för UNHCR:s arbete med anledning av flyktingkatastrofen och lyckades samla ihop 56 686 kronor.

Arbetet inför Seniorföreningens årliga höjdpunkt, Höstgasquen, påbörjades redan på sensommaren. Den 10 oktober hölls den storartade festen och precis som tidigare år blev sittningen en succé där flera generationer snerkingar var representerade. Vid årsmötet samma dag valdes Peder Johnson till ny ordförande för seniorföreningen och sittningen var såväl ett välkomnande av honom som en

Den bästa av nationer är kanske även den populäraste av nationer. I böstas näddle nationens Facebooksida 8000 likes.

hyllning till avgående ordförande Hans ”Frasse” Franzén.

En ytterligare betygelse över Frases insats på nationens var Landskapets beslut att på höstterminens andra ordinarie landskap kalla Hans Franzén till hedersledamot vid nationen, och han kommer således att installeras som hedersledamot vid den stundande majmiddagen. I övrigt beviljades både brygganvärdar och nationsnämndens ledamöter under vårterminen ansvarsfrihet och bokslut fastställdes. Vid samma landskap tackades Malin Andréén för sin tid som Landskapets ordförande och Oscar Falkman valdes till andre kurator för 2016.

Den 31 oktober inföll alla helgons dag och en skara nationsmedlemmar tågade tillsammans till Uppsala gamla kyrkogård för kransnedläggning vid nationsgravarna. Därefter följde kaffeservering för de samlade i Brundisium innan kuratel och närvarande ämbetsmän bevistade nationens herrmiddag som hölls samma dag och gick på temat sällskapsspel. Nationens damer hade pyntat nationshuset och ordnat stationer där herrarna fick tävla i allt från På Spåret till Alfapet.

Den 14 november anordnade nationen med klubbmästare Charlotta Nordlund och Carl Olsson i spetsen en ståtlig gåsmiddag. Under middagen bjöds det självklart på både svartsoppa och gås, men även på underhållning och skönsång. November var i övrigt en månad som gick i underhållningens tecken. Nationen representerades på den ärofyllda spextävlingen Slaget om Vättern, med tävlan i sång, spex och tal, vilken det här året höll till på Västgöta nation. Med ett lag bestående av fyra damer, varav två var nationens spexdirektörer, gjorde nationen en stark insats men vi fick till sist se oss besegrade av Östgöta nation. Nationsteatern firade 20 år från sitt bildande med en storslagen fest, med utklädda gäster både från nu och förr.

I slutet av november var det dags för 150-årsjubileet av nationens spex Kärlek och död eller Mohrens sista suck. Spexet sattes upp i nationens festsal under den 27, 28 och 30 november. I nationens trapphall möttes besökarna av funktionärer klädda i fantastiska klänningar som andades år 1865 och huset var dekorerat för att få en känsla för tiden för spexets originaluppsättning. Med spexveteraner på scen och aktiva snerkingar

Nationens Alfapethannar fick se tärningar kastas och bokstäver sammanfogas till ord vid nationens herrmiddag.

som stod för större delen av produktionen av spexet blev jubileet inte bara en succé besöksmässigt med tre slutsålda föreställningar utan även ett fantastiskt projekt där olika generationer snerkingar arbetade tillsammans för ett gemensamt projekt. I samband med spexet arrangerades även en jubileumssittning med specialinbjudna gäster och en utställning om spexets historia. Uppsättningen engagerade både aktiva ämbetsmän i sin ämbetsmannautövning och ett antal funktionär, så 150-årsjubileet kan inte beskrivas som något annat än en succé.

I november åkte även kuratelet och stipendiaterna tillika restaurangvärdarna Linnea Alm och Mikaela

Byberg till Lund för att delta i Blekingska nationens höstblot på AF-borgen. Besöket var mycket lyckat och det kan konstateras att den mycket goda relationen till vår vännation i söder består, även om våra definitioner av vett och etikett och studenttraditioner i viss mån går isär.

Den 5 december bjöd Hornboskapskapen in till fest, då de firade att kvinnor tillåtits spela i orkestern i hela trettio år. Festen bjöd på möten mellan generationer av hornboskapskapare och ett storartat spex inspirerat av filmen Tillbaka till framtiden. Två dagar senare var det dags för terminens tredje ordinarie landskap vid vilket nationens heltidartrio för våren äntligen blev

Förväntansfulla recetiorer får en introduktion till nationalslivet av några av nationens ämbetsmän.

komplett då köksmästare fyllnadsvaldes och andre kurator Martina Aldvén tackades av för sin tid som kurator.

Söndagen den 13 december var det dags för Luciagasquen. Det faktum att den trettonde december i år inföll på en söndag skrämde inte någon och nationens festsal var fylld till brädden med hela 190 sittande. Klubbmästarna avslutade som väntat sin termin på topp med en utmärkt sittning och Snerikekören levererade ett bejublat luciatåg. Till årets Södermanland-Nerking utnämndes Erik Stavegren för sina insatser och sin ständiga lojalitet till nationen. Erik möttes, som sig bör, av stående ovationer.

Terminen avslutades med julavslutning i Helga Trefaldighets kyrka där nationsskaplan Sigrig Sundmark, Snerikekören och Hornboskapskapen bidrog till julstämningen. Därpå följde ett oväntat välbesökt julfika med glögg, pepparkakor och julmusik på kuratorernas kontor i Brundisium. Som pricken över i:et avslutades dagen med ett julbord för nationens ämbetsmän med presentutdelning och alldeles för mycket julmat.

Vårterminen tog sin början och den nya andre kuratorn Oscar Falkman började installera sig på kontoret samtidigt som restaurangvärdarna Elvira Berglund, Carl Olsson och Theodor Söderberg förberedde sig inför terminsstar-

ten. Efter ytterligare en ämbetsmannakongress på ett den här gången snötäckt Barnens Ö var nationen redo för nya recentiorer och en ny termin.

Med en fullsatt bistro och långa köer till tisdagsklubben visade sig nationen vara fortsatt populär bland besökare och medlemmar. Fine-dining-konceptet Salongen, där besökare har möjlighet att boka in en finare middag för större sällskap i festsalen innan tisdagsklubben, var även det otroligt populär.

Med anledning av universitetsaulans renovering såg såväl recentiorsmottagningen som recentiorsgasquen lite annorlunda ut i år. Med ett nytt koncept där recentiorsförmän och internationella sekreterare tog mer plats under själva middagen, bakades information om nationen, dess historia och traditioner in i middagskonceptet. De sittande fick därmed åtnjuta information om nationens verksamhet, samtidigt som de fick sig en dos underhållning och traditionsenlig ärtsoppa och pannkakor.

Vårterminens första ordinarie landskap varade i en dryg halvtimme, vilket av många uppfattades som

rekordkort. Inspektor emeritus Tom Saldeen tillrättavisade dock oss alla när han under landskapssexan berättade om ett landskap som tog slut innan de ens hann börja. Vid landskapet kallades Christer Henriksén och Lars Wahlund till hedersledamöter vid nationen, och de har båda i skrivande stund tackat ja till kallelsen och kommer att bli installerade som hedersledamöter vid den kommande majmiddagen.

Februari var en intensiv månad för klubbmästarna då det förutom recentionsgasque skulle anordnas skottårsbal. Och vilken fest det blev! Fördrinken serverades klockan 16 dk i Museum Gustavianum där de dryga 200 maskprydda gästerna kunde lyssna till harpa och dricka vad som enligt tredje kurator endast kan betecknas som onödigt dyrt bubbel. Därefter väntade gruppfotofering utanför Domkyrkan innan gästerna, med Hornboskapen i ledningen, tågade till nationshuset. Under kvällen var det inte bara klubbmästarna Klara Rosengren Keijser och Linnea Alm som överträffade sig själva utan även kvällens kockar, serveringspersonal och underhållning, såsom kantaten Akademiska Spelen 2016, glänste lite extra. s

På skottårsbalen invigdes även nationens nya sångbok. Framtagandet av den nya sångboken inledes i början av höstterminen och projektledarna, Jonas Lovéus och Fredrik Wilbrand, samt sångbokskommittén överträffade mångas förväntningar då de inte bara lyckades att ta fram en sångbok på bara ett halvår, utan också få till ett mycket gott resultat. Den nya, Svanenmärkta sångboken möttes av jubel på sittningen och inte bara är den i ett format som passar i kavajfickan, den finns dessutom i digitalt format om man någon gång skulle ha glömt sin bok. Mars inleddes passande nog med sångboksfest då nationens medlemmar äntligen fick chans att sjunga igenom den nya sångboken

på riktigt. Veckan därefter var det dags för talarträff och nationsmedlemmen tillika framgångsexperten Annika R Malmberg var tillbaka på nationen för att prata om vad framgång är och hur man hittar sin inre glöd. Med ett underhållande och innehållsrikt föredrag lämnade besökarna kvällen både glada och med ny kunskap.

Den 11 mars öppnade nationen sina portar och bjöd in till öppet hus, eller Öppet slott som det så fyndigt var benämnt. Med exempelvis en mekanisk tjur i Eskilstunarummet, möjligheter att få prova att både stå i baren och i köket, improvisationsteater med nationsteatern och möjligheten att filosofera med filosofifören-

Skottårsbalen, som av förklarliga skäl bara anordnas vart fjärde år, fyllde festsalen med maskprydda deltagare.

ingen visade nationens ämbetsmän varför nationens kan kalla sig den bästa av nationer och lockade nya medlemmar till att engagera sig.

Den 2 april arrangerade nationens herrar återigen damsupé, den här gången på temat TV-serier, och fick samtidigt hela nationshuset att lukta popcorn. Herrarna hade överträffat sig själva i sin fantasi och under dagen fick vi delta i allt från ett avsnitt av På Spåret till en tvekamp på Farnen. Två dagar senare var det dags för terminens andra ordinarie landskap vid vilket Tobias Perup valdes till tredje kurator och Theodor Söderberg till förste kurator för hösten 2016 och våren 2017.

Det senaste året har på många sätt varit ett rekordår med ett stort antal inskrivna recentior, en växande restaurangverksamhet och goda ekonomiska resultat. Nationen har även påbörjat och slutfört organisatoriska förändringar för att förbättra och utveckla sin organisation och sin verksamhet. Projekt har påbörjats och avslutats och en översyn med syfte att uppdatera nationens stadga har inletts. Framför allt har nationens ämbetsmän tagit sig an nya utmaningar, gett av sin tid och sin energi till nationen

och engagerat sig för att ta nationen i en positiv riktning.

Jag ser med glädje och stolthet tillbaka på det gånge året. Den bästa av nationer har fortsatt att vara just den bästa av nationer genom en fortsatt välkomnande recentiorsverksamhet, en populär restaurangverksamhet, ambitiösa och duktiga föreningar och en ämbetsmannakår som präglats av gemenskap och engagemang. Den positiva stämning som råder på nationen beror just på nationens aktiva, både personal, ämbetsmän och förtroendevalda. Genom att arbeta tillsammans för nationens och dess medlemmars bästa har nationen återigen överträffat sig själv. Jag är otroligt tacksam för året som har gått och ser fram emot det kommande året som säkerligen inte bara kommer bjuda på nya kuratorer, nya medlemmar och nya ämbetsmän utan även på ännu mer engagemang, glädje och nya utmaningar och möjligheter på den bästa av nationer.

Johanna Ingvarsson
Förste kurator

Nationens ekonomi 2015

av Andre kurator emerita Martina Aldvén

Förväntningarna på 2015 var stora och det skulle visa sig bli ett storlaget år med många investeringar, projekt och utmaningar. För mig har det varit ett fantastiskt år och jag kunde inte vara mer tacksam för det jag lärt mig och fått uppleva som andre kurator på den bästa av nationer.

Året startade med fortsatt verksamhet för julrestaurangen Snörikes. På grund av renovering av vår vackra festsal var ytorna begränsade till nedervåningen. Detta stoppade inte de tre drivna julrestaurangvärdarna som istället drev verksamhet i ett tält på uteplatsen. Snörikes var välbesökt och gjorde ett resultat på cirka 127 Tkr vilket var långt över det budgeterade.

I mitten av januari tog terminsrestaurangen över. Ett nytt initiativ för terminen var att flytta festsalsbaren in i Kommittérummet under klubbkvällarna för att ge mer plats till restaurang Salongen och dansgolvet. Detta ledde senare till att prins Eugens tavla ”Den ljusa natten” ramades in, för att inte riskera att

förstöra den. Det togs även fram en nationsöl, ”En stolt lager från hembygden”. Resultatet för terminsrestaurangen var 1,92 miljoner kr.

I slutet av april inföll som vanligt den största festen och intäkten för nationen under året, valborgshelgen. Datumet föll sig så att valborgsfirandet startade redan på skvalborg (28:e april, reds. anm.), då det var en tisdag och därmed tisdagsklubb. Kvalborg innebar en storsatsning på artister och de bokade artisterna var Mash Up International och Alina Devecerski. Dagen blev välbesökt och väldigt uppskattad, kort sagt: en succé. Firandet fortsatte på Valborg med en välbesökt champangegalopp. De cirka 3600 besökarna var så taggade att de 7230 flaskorna skumpasålde slut på ynka två timmar. På de få timmar det var öppet gjordes en vinst på cirka 588 Tkr.

I mitten av maj tog Bryggan över och hade en sommar med rekordförsäljning. Nytt för i år var en asiatisk lounge på pubkvällarna och Brygganfestivalen i augusti

där bland annat Maskinen spelade. Brygganfestivalen var en succé med cirka 2300 besökare. Sommaren var väldigt lyckad ekonomisk, Bryggan 2015 slog nya rekord med en nettoomsättning på 9,6 miljoner kr och ett positivt resultat på 1,76 miljoner kr.

I september tog terminsrestaurangen på nytt över och hösten präglades av hög försäljning och nöjda gäster. Antalet uthyrningar och storleken på dem ökade under hösten och ledde till större intäkter på den fronten. Resultatet för terminsrestaurangen var 1,37 miljoner kr.

Både under vår och höst var inskrivningen rekordstor. Aldrig

någonsin har vi haft så många recentiorer och under höstterminens inskrivningsperiod skrevs över 1100 nya medlemmar in. Vid årets slut uppgick medlemsantalet till 4862 personer och för hela året har medlemsintäkterna uppgått till 2,16 miljoner kr.

Under året arrangerades två donationsklubbar där drinks, entré- och garderobsintäkter och lönen (för dem i personalen som ville) donerades. Musikhjälpen-middagen med Edward Blom som auktionerades ut i december 2014 genomfördes nästan exakt ett år senare i Gustavianska salongen. Under vårterminen samlades 48 Tkr in till Cancerfonden och un-

Nationen gjorde återigen en fin insats genom att låta intäkter från klubbverksamheten gå till Musikhjälpen.

Andre kurator Martina Aldvén med sällskap vid höstens gästmiddag.

der höstterminen samlades 57 Tkr in till UNHCR, till förmån för de drabbade av flyktningkatastrofen.

En rad investeringar genomfördes under året. Mitt i sommaren renoverades skjutdörrarna mellan Festsalen och Kommittérummet. Ett nytt ljudsystem har installerats på nedervåningen, Övre bar har byggts om och i samband med renoveringen av festsalen tvättades alla gardiner och alla gardinstänger byttes ut. De största inköpen under året var två garderobskassar och två andra kassar, nya utemöbler till Bryggan och nya datorer till kuratelet och assistenterna.

Avslutningsvis kan jag meddela att nationens resultat under året

uppgick till 2,42 miljoner kr.

Under året har en extra hyra om 750 Tkr betalats till Förvaltningsdirektionen för framtida renoveringar och underhåll av nationshuset och 189 Tkr har överförts till renoveringsfonden. Nationen har haft ett riktigt lönsamt år. Resultatet och den höga likviditen möjliggör spännande investeringar och renoveringar av vårt vackra nationshus i framtiden. Inget av detta hade varit möjligt utan dem som jobbar, sliter och engagerar sig för att nationens verksamhet ska bli så bra som möjligt och jag vill passa på att tacka er alla för ett fantastiskt år.

Martina Aldvén
Andre kurator emerita

Mohrens sista suck – historien och jubileet

av Ivar Westin

Kärlek och död – eller Mohrens sista suck – räknas med sina 150 år som världens äldsta bevarade studentspex. Trots att både språk, samhälle och musikaliska uttryck förändrats kraftigt sedan dess tillkomst är det något som fortfarande binder oss samman med tidigare generationer, konstaterar Ivar Westin som i höstas stod som producent för Mohrens jubileumsuppsättning.

Vi studenter tar mycket för givet. Vi går till vårt nationshus, går på gasque, sjunger i kören eller hänger med våra kompisar i puben. Som om det alltid funnits ett nationshus, gasquer, körer och pubar. I själva verket är det inte alls så. Vårt alldeles egna nationshus stod färdigt först 1897, efter ett mödosamt insamlingsarbete. Gasquerna, puben, kören, Hornboskapen och sångboken har alla tillkommit i olika tider men alltid som ett resultat av studenters kreativitet och engagemang – av studenter, för studenter. Tyvärr glöms ofta dessa insatser bort av just studenter, för vilka andra studenter en gång gjorde allt detta som vi nu har och som omger det vi brukar kalla för studentens liv; eller med ett ord: studentlivet.

Spexet Kärlek och död eller Mohrens sista suck är en påminnelse om hur likt men samtidigt olik studentlivet då ter sig i jämförelse med hur det är nu. För 150 år sedan sattes Mohrens sista suck upp i vad som då var den hippaste genren av dem alla: operett. Med en obligatorisk treaktsuppdelning (trots att spexet bara är en halvtimme långt), metahänvisningar i texten, en melodramatisk handling om förbjuden kärlek mellan en ungmö och en prins, upprepningar, svallande känslor och ett minst sagt delikat samspel mellan musik och dramaturgi framstår Mohren som en fullständig antites mot våra farsliknande spex, som närmast är att betrakta som revymusikaler. Inte för att vara sådan, själv älskar jag både farser, musikaler

och revyer, men det verkar ändå som om man på den tiden tog sin underhållning på lite större allvar.

Spexet utspelar sig under det glada 1400-talet i staden Granada. Scenen är en balkong och en buske. Den moriske prinsen Mustapha ben Abel Guzzan och flickan Rotunda är störtförälskade i varandra. Detta tål inte Rotundas fader så de måste ses i smyg. Rotundas fader menar att en bättre gemål skulle vara den spanska riddaren Don Lopez y Infamo, som även han är förtjust i Rotunda. Rotundas hjärta klappar dock endast för Mustapha. Under ett av Rotundas hemliga möten med Mustapha

råkar Don Lopez (som gömt sig bakom scenens buske för att tjuvlyssna på dem) avlyssna deras samtal. Rotundas far får reda på deras hemliga möten. Han beordrar sin dotter att svära att aldrig mer träffa den moriske prinsen. Rotunda vägrar. Då bestämmer sig fadern för att i egen person gå och hugga ner Mustapha. Mustapha såras i striden men överlever. Allt slutar med att Don Lopez dödar Mustapha. Don Lopez blir i sin tur dödas av Rotunda. Hon tar därefter sitt eget liv när hon inser att hon inte kommer kunna leva utan Mustapha. Fadern inser att han å sin sida inte kan leva utan sin Rotunda så han tar också sitt

Donna Rotunda med sin stränge och överbeskyddande fader, gestaltad av Johan Jern.

eget liv. Alla dör. Och så är det slut.

Det som jag själv finner mest enastående i spexet är musiken. I dagens spex tar man ofta en låt man tycker är trevlig och skriver om texten till den, men till Mohrens sista suck var all musik helt nyskriven. Det var sörmlänningarna Petrus Blomberg och Julius Bagge som författade musiken. Skaparen av spexets libretto var Per Elfvik, som jag själv faktiskt delar flera detaljer med. Vi är båda från Örebro, med i Snerikes och han var dessutom 23 när han skrev spexets libretto. Jag har med andra ord knappt ett år på mig att skriva

mitt eget mästerverk. Säggen säger dessutom att själva librettot skrevs under en bacchanalisk kväll.

Första gången jag hörde talas om Mohren beskrevs den mest som en spännande historia med ett blodigt slut. Men man ska inte underskatta dess dramatiska värde. När spexet sattes upp i Enköping år 1907 var det många som bokstavligt talat greps av handlingen. En äldre dam på första parkett blev så medtagen att hon redan under första akten svimmade och fick bäras ut ur lokalen. Något så dramatiskt hade aldrig tidigare skådats i Enköping. Svårt att tro, kan tyckas, men å andra sidan så

Mustapha uttrycker sina varma känslor i sång. Uppsättningen tog stor historisk hänsyn till både musik och kostym.

Skådespelarna bjöd på stor dramatik och högklassig sång. Här Erik Boblin (Rotunda) och Peter Stockhaus (Mustapha).

gråter vi inte över Hamlet heller. Med en korrekt förståelse av den historiska bakgrunden och med den hur spexet uppfattades av sin samtid kan vi bättre förstå Mohrens kvalitéer och kanske också till vår egna kulturella fromma och idéhistoriska förkovran ta till oss dess storslagenhet som underhållning.

Sedan premiären har Mohrens sista suck satts upp ett otal tillfällen. Man vet faktiskt inte hur många uppsättningar det har blivit världen över. Man vet däremot hur den har satts upp på nationen genom åren. Den 3 november 1899 sattes det upp som damspex med endast kvinnliga skådespelare.

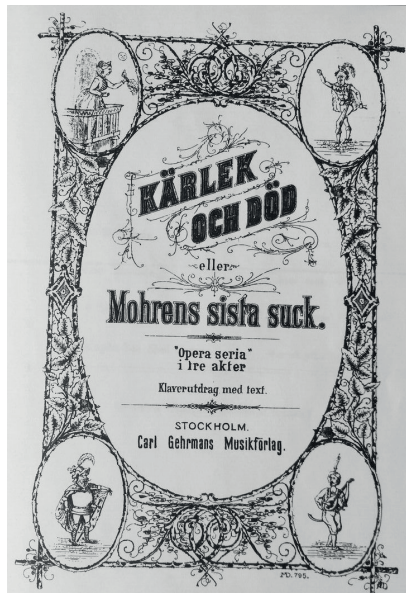
I oktober 1945 och 1960 framfördes spexet i Sveriges radio. Till framförandet 1945 arrangerades spexets musik för orkester. Till jubileet ville vi komma så nära urpremiären som möjligt. Därför framfördes spexet endast ackompanjerat av piano, precis som det gjordes 1865. Spexet har även rönt stor framgång utomlands, på så främmande platser som Tyskland och till och med i Lund.

Med 150-årsjubileet ville vi, som sagt, gå tillbaka så mycket som möjligt till hur spexet sattes upp och framfördes vid urpremiären. Spexet sattes upp i nationshuset och all personal bar kläder som om det vore 1865. Även pianisten

var som hämtad ur 1800-talet. Vissa saker gick såklart inte att ändra på; scenen belystes inte av gaslampor och vi använde mikrofoner (om än så sparsamt och diskret som det bara gick), men pianisten upplystes bara av en förmodat helt tidsenlig kandelaber. Självt hade jag äran att spela måne. Jag fick hålla upp en rislampa på en tre meter lång stör i nästan fjorton sekunder.

Mycket har förstås förändrats sedan Mohren sattes upp för första gången. Då hade nationen inget nationshus. Vi hade precis flyttat från de då ganska nedgångna lokalerna i Celsiushuset till byggmästare Petterssons stora lägenhet på Östra Ågatan. Idag ligger det huset precis intill det för studenter välbekanta etablissemanget ”Jalla Kebab”. Det var också i dessa lokaler som Mohrens sista suck hade urpremiär 1865.

Mohren kan idag framstå som väldigt främmande. Vi är inte vana att se den här typen av verk när vi ska gå och titta på spex. De som en gång framförde det har gått vidare från både vin, sång, tråk och tvång till andra scener. Och ändå är just Mohren tidlös. Trots de utvärtes olikheterna har spexet något som alla uppsalastudenter

Omslag till libretto och musik för *Mohrens sista suck*. Troligen från tidigt 1900-tal.

kan känna igen sig i: kärlek, våld och rivalitet. Men kanske framför allt i den ironiska inställningen till det allvarliga, i konsten att dra ett löjets skimmer över även de ädlaste av känslor, i driften med överhetsfigurer och i en respektlös inställning till tidigare generationer har spexet drag av det som vi studenter har som ideal idag. Med den skillnaden att musiken blivit poppigare och känslorna ljummare har i allt väsentligt ingenting förändrats sedan 1865.

Prolog till Mohrens sista suck

– vid jubileumsföreställningarna i november 2015
av Christer Åsberg

*Jag är en musa, född att inspirera
till sköna konster, sång och dans med mera.
Nu är vi mitt i 1800-talet
och jag har rättat till det som var galet
när Sverige genomled "kulturens järnår",
en tid med svala hjärtan, kalla hjärnor.
Jag sändes ut och kom till Fyrisstranden
där människor var fattiga i anden
och tog itu med det som var min plikt:
att skapa bildad konst, musik och dikt.*

*Jag for ifrån Paris med långa rader
av lustspel, Offenbachiader
och franske esprit, och från Berlin omsider
jag tog en knippa känslosamma lieder,
ömsom av Mendelsohn, ömsom av Meyer-
beer att tävla med Tegnér och Geijer,
och gav på så vis en kontinental
accent åt Jenny Lind, vår näktergal.*

*Och samtidigt, i borgarnas salonger
man kläddes ut sig i tableaux-vivanter,
och Atterbom gav prov på sina strofer,
som hänför skönandar och filosofer.*

*Sen länge fanns ett påbud från vår rektor
magnificus att scenen var en sektor
som var förbjuden mark för hans studentkår,
den skulle ägna sig åt plugg och tentor.*

*Jag lyckades beveka Alma Mater
och satte fart på Pierre Delands teater,
och sen så stod det inte länge på
förrän Baroniak öppnat sitt Chateau,
(teaterladan vid Vaksala tull
som varje kväll är mer än lovligt full).*

*Musiken, under Haeffner milt liturgisk,
förvandlade jag, den blev vild och turkisk.
Jag drog mitt trollspö över Wennerberg,
han satte strax med sina vänner färg
på allt studentliv här och annorstädes,
och hela landet åt hans gluntar glädes.
(Men man och man emellan sägs det, hemligt:
"Hans genusperspektiv är inte jämlikt,
och om det vore någon jävla ordning
så borde Gluntarne få trigger-warning.")*

*Jag satte fart på Allmän sång och OD,
manskör är nu, det vet ni, högsta mode.
Man sjunger dag och natt så folk får örsprång
av alltför stora doser manlig körsång.*

*Studentbevärigen på Eklundshof
och Polacksbacken sjunger supens lov
med en ny nationalsång, "Helan går",
och J. A. Josephson kan ställa upp
Filharmonisällskapetets spelmanstrupp
(fast ryktet går, men det är orättvist sagt,
att dess konserter låter som en grisslakt.)*

*Så allt i Uppsala var frid och fröjd,
som sångmö borde jag väl vara nöjd.
Men prickén över i-et fattades,
nånting som gjorde att det skrattades,
nånting som satte sprutt och spratt och sprätt,*

*i stil med opera och operett.
Här fanns en gordisk knut, ett okänt X.
Men plössligt stod det klart: Jag gör ett SPEX!
Exotiskt och historiskt bör det vara,
erotiskt, histrioniskt (ingen fara,
anständigheten har en gränskontroll
som kollar övertramp - från båda håll).*

*Det mynnade i följande förslag
till operaspex just Karl den tolfte dag:
Hur vore det om Sörmland-Närke bjöd
på Mobrens sista suck, Kärlek och död,
ett spex där alla älskade och dog,
och sjöng det sista andetag man tog?
En sådan handling borde väl gå hem.
Vi skriver artonhundrasextiofem
och det är dags för Södermanland-Nerike
att Mobrens sista suck blir varumärke.*

*Så föddes alltså detta spex, det första,
och, fastän minst, kanske det allra största,
för aldrig ska på en och samma gång
så många dö till en så samfällad sång.
Nu krogen Taddis, grannen här inunder,
får vänja sig vid Mobrens blixst och dunder.
Den sista sucken dras med bråk och brak,
och Sörmland-Närkes golv är Taddis tak.*

*Jag vänder mig till vår publik, till er ja:
Välkomna till vårt spex, en opera seria,
som kanske lever tjugohundrafemton
och mer, en mix av allvarsord och skämtton.*

*Nu har jag fyllt min plikt vid Fyrisån,
jag har gjort mitt, jag sticker härifrån.
Dags nu att – bildligt talat – dra ridån.*

Madagascar Antiqua – På Madagaskar 1870–1905

av *Christer Henriksén*

Till nationens verkliga skatter hör, förutom Mohrens sista suck, förstås även På Madagaskar. Denna odödliga ”opera buffa” har de sista 100 åren satts upp ungefär vart tionde år i nationens regi. Inför uppsättningen 1997 såg Christer Henriksén till att syna varenda dokument som rör spexets historia i sömmarna. I detta nummer av Majhälsningen bjuder han på en tillbakablick över de första decennierna i spexets historia.

Omständigheterna kring På Madagaskars tillkomst har varit ganska väl bekanta åtminstone under de senaste dryga hundra åren. I samband med att nationen i början av 1911 ordnade en jättelik spexturné genom i stort sett hela Mellan-sverige med både På Madagaskar och Mohrens sista suck, publicerades ett par tidningsartiklar som återger den numera rätt välkända historien.

En höstkväll år 1869 satt den 22-åriga Hugo Montgomery-Cederhjelm, landsman sedan fyra år, tillsammans med Axel Borg (som senare kom att bli berömd naturmålare i klassen strax under Bruno Liljefors, med älgar som specialitet) på ”Taddis”, Charlotta

Taddeis legendariska schweizeri i våningen under den dåvarande nationslokalen på Östra Ågatan.

Hugo Montgomery-Cederhjelm, På Madagaskars upphovsman, porträtterad av okänd konstnär.

De kom att tala om att det kunde behövas ett nytt spex på nationen. Madagaskar nämndes som lämplig miljö, och Hugo skall ha blivit så inspirerad att han skrev ihop så gott som hela texten samma natt och presenterade den för Axel morgonen därpå. Texten lämnades därefter till tidens klarast lysande stjärnor på nationens musikhimmel, August Forssman och Anton Kull. Legenden gör gällande att de ”utan vidare stängdes in i Montgomerys ungarlartrum under ett dygn, och på denna tid hunno de också komponera den vackra musiken”. Detta är förstås inget annat än ren myt – vid den här tiden fanns en fast rotad uppfattning om att ett spex skulle vara en produkt av snille och stundens ingivelse. Manuskripten till På Madagaskar visar att både text och musik var resultatet av en process, precis som man kan förvänta sig. Och även om vi inte kan följa den i detalj kan man nog gissa att På Madagaskar förelåg i färdigt skick i början av 1870.

Precis som sin fem år äldre systeropera Mohrens sista suck, skrevs Madagaskar från första början för sångare med pianoackompanjering. Den orkesterversion som vi är vana att höra vid uppsättning-

arna nuförtiden arrangerades först 1906–7 av Albert Gille, musikfanjunkare vid Kgl. Upplands regemente, som nationen anlitat som repetitör för ”nationskapellet” 1906. Men fram till 1905 spelades Madagaskar alltid i pianoversionen, och eftersom inte så mycket skrivits, vare sig i Majhälsningen eller någon annanstans, om de första fyra uppsättningarna 1870, 1880, 1894 och 1905, vill jag i det följande ge en kort översikt över denna Madagaskars pianoepok.

På Madagaskar hade urpremiär lördagen den 2 april 1870 i Södermanlands-Nerikes nationssal på Östra Ågatan. August Forssman har beskrivit premiären i ett brev:

Den gafs första gången å nationens sal vid Ö. Ågatan, och åhördes af en publik, som fyllde ej blott salen utan äfven tamburen och undre förstugan. Montgomery hade inbjudit sin far och en mängd andra riksdagsmän, hvilka funno sig så roade, att de kvarstannade från lördag till måndag morgon.

Uruppförandet följdes upp med en andra föreställning den 6 april på nationen samt en tredje den 20 april på Mindre Teatern (i folkmun känd som ”Hammerska ladan”) vid Kungsträdgården i Stockholm.

Nationen hade en längre tid sökt efter ett lämpligt sätt att samla in medel till en gravvård över den fem år tidigare avlidne Uppsala-professorn och landsmannen Bernhard Elis Malmström (författare till vår alltigenom sörmländska nationssång, så örebroare han var), och nu fann man det lämpligt att ordna en dramatisk-musikalisk soiré i huvudstaden för ändamålet. Det hela föll väl ut; följande dag skrev Dagens Nyheter att ”studentsoirén ... gafs för alldeles fullsatt salong, som med lifligt bifall mottog de vackra sångerna ... Utom sångnummerna utfördes en operabuffa i 2 akter, kallad ”På Madagaskar”, ord och

musik skrifna och arrangerade af studenter utaf Södermanlands och Nerikes nationer. Det är en parodi på Afrikiskan, författad för nationssalens muntra publik, men som icke heller å den eleganta åhörarekretsen i Mindre teaterns salong förfelade sitt syfte att framkalla en glad stämning”.

Intressant är uppgiften att På Madagaskar skulle ha skrivits som en parodi på Giacomo Meyerbeers sista grand opéra L’Africaine, som hade haft premiär på Parisoperan 1865 och sedan gjort stor succé på världens operascener, i Stockholm så sent som april 1867. Med all sannolikhet härrör uppgiften från

Karl Asplund har gestaltat På Madagaskar i bild. Här omslaget till Almqvist & Wiksells tryckning från 1911.

upphovsmännen själva, eftersom likheterna, även om de finns där, inte är alldeles uppenbara.

Sångnumren i På Madagaskar blev genast mycket populära, framför allt Rapps Kupletter ”Jag var student som många ann” och Guttaperchas Romans ”Vill till Bulbuls sång du lyssna”. Efterfrågan var så pass stor, att man ombesörjde en enklare publikation av dessa båda stycken, tillsammans med A la Bonneheurs Rondo och Rapps och A la Bonneheurs Visa. Det fjortonsidiga häftet bär titeln Fyra sånger ur Operan ”På Madagaskar” och saknar uppgifter om ort och år, men måste rimligen ha

tryckts i Uppsala i anslutning till premiären 1870. Detta är veterligen det enda tillfälle då musiken till På Madagaskar publicerats i tryckt form.

Efter uruppförandet av På Madagaskar kom stycket att vila i elva år. 1880 gav nationen två föreställningar för välgörande ändamål på Upsala Teater (det s.k. ”Château Barowiak”) på Vaksalagatan, lördagen den 4 och tisdagen den 7 december. Som förpjäls gavs August Blanchés komedi Hittebarnet. Tydligt hade tillgången på teatraliska och musikaliska begåvningar vid nationen sjunkit sedan 1870, ty redan i annonserna upplyste man

Stridsvind blev många år senare en av nationens ordinarie snapsvisor.

om att föreställningen sattes upp ”med benäget biträde” av förmågor från andra nationer. Faktiskt kom flera av huvudrollsinnehavarna från andra nationer vid 1880 års uppsättning än vid något annat tillfälle; bara tre av sju var Sörmland-Nerikingar. På scenen fanns ett par blivande berömdheter: A la Bonneheure gjordes av Gustave Thalberg (Norrl.), sedermera firad tenor i USA, och Uschiameja av Axel Schotte (SN), som blev civilminister i Karl Staafs regering. Recensenten i Upsala Posten nämner Madagaskar som en ”stor opera i två akter, hållen i den inom studentverlden välkända ‘Nachspielsstilen’, med anslående musik” och konstaterar att bifallet var stort. Han får medhåll av recensenten i tidningen Upsala: ”Bifallsyttringarna i lördags voro mycket lifliga, så väl i den första pjesen ... som särskildt i den senare, operan »På Madagaskar». Hela detta stycke var hållet i den högre stilen och rikt på komiska effekter samt gick med lif och lust”, varefter han citerar hela inledningskören som exempel.

Båda recensionerna tyder på att På Madagaskar ännu 1880 var ganska obekant för den upsaliensiska allmänheten. Man kan också fråga

sig varför man valde att sätta upp operabuffan igen, tio år efter premiären. Gissningsvis hade den levt ett internt liv på nationen under 70-talet. Och det är inte osannolikt att uppsättningen 1880 var viktig för att bana väg för senare offentliga föreställningar.

I och för sig fick man nu vänta i fjorton år på nästa framförande. Men 1894 sattes På Madagaskar upp igen, nu i två föreställningar, en för nationen och en offentlig, med delvis olika program. Föreställningen för nationen gavs den 24 november på Gillesalen, eftersom nationens egen lokal (fortfarande på Östra Ågatan) var för liten ”för den mer än vanligt påkostade apparaten”.

Föreställningen öppnades med musiknummer och en prolog skriven av nationens spexdirektör Karl-Erik Forsslund, som också författat kvällens (alltigenom talade) inledande spex, Sju supar eller Tre mäns delirium tremens. Spirituellt dram-matiskt utkast af en Kongl. Flughofleverantör. Efter en monolog på Vingåkersdialekt (Tidens otroliga paschaser [sc. ”historier”] med gubbar och lite prat utmålade af en landsmålare) kom så Madagaskar, där samme

Forsslund sjöng A la Bonneheure. Gilleföreställningen mottogs mycket välvilligt och förklarades mönstergill av ingen mindre än August Forssman, som tillsammans med Kull fått personliga inbjudningar (även om Kull måst anmäla förhinder; Hugo Montgomery-Cederhjelm hade tragiskt omkommit på Capri redan 1872). Efteråt hölls som vanligt "Nachspiel" på nationen ("med smörgåsar, brännvin, öl och multum plus plurimum"), där Forssman höll ett längre tacktal och berättade anekdoter från uruppförandet 1870. Det hade varit något att höra, det.

Dagen efter (som säkert var dagen efter i dubbel bemärkelse) gav man en föreställning för allmänheten på Upsala Teater. Tre mäns delirium tremens hade nu lyfts ut och ersatts av Christopher Boecks lustspel En middagsbjudning (Et Middagsselskab, 1888), som verkar ha havererat rätt ordentligt. En uppsalatidning recenserade föreställningen i en enda mening: "Södermanlands-Nerikes nation gav i söndags 'En middagsbjudning', vilken få bevistade och som skall ha varit mindre njutbar". Inte ett ord om Madagaskar, som visserligen på andra håll i lokalpressen fick upprättelse som ett

Affisch till en av de många uppsättningar som gjorts av På Madagaskar.

framförande av helt annan kvalitet än middagsbjudningen. Därmed var det slut på Madagaskars 1800-tal.

1905 hade På Madagaskar uppnått status som Södermanlands-Nerikes eget spex par excellence, och valdes som underhållning vid nationens hundraårsfest den 19 maj. Efter att man hållit högtidslandskap i den gamla nationslokalen på Östra Ågatan och ätit middag i vårt (då åtta år gamla) nationshus på S:t Larsgatan, begav sig nationen

A la Bonneheure och Rapp i knivigt läge under senaste uppsättningen 2007.

på kvällen till föreställningen på Upsala Teater.

Som första stycke gavs den ”heroiska tragedien” Cleopatra, som visserligen omnämndes positivt i recensionerna, men aftonens glanspunkt var förstas Madagaskar, som i pressen nu kallades ”sörmlänningarnas nationalopera”. Det är tydligt att stycket börjat spela den roll för nationen, som känns fullständigt naturlig för oss idag: ”de gamla vackra melodierna och de muntra kupletterna hälsades med bifall” av de äldre landsmännen, som ”återsågo med synbar rörelse den gamla Sörmlandsoperan”. Ovationerna nådde

sin kulmen då Anton Kull och August Forssman steg upp på scenen för att motta publikens bifall. Då landsmännen lämnade teatern för att inta sexa i nationshuset hade På Madagaskar för kanske sista gången uppförts i sin ursprungliga version till ackompanjemang av ett ensamt piano. Men uppsättningen 1905 fick ett smålustigt efterspel, som kan förtjäna att återges här.

Väl hemkommen till Huddinge, där han var verksam som prost, fattade nämligen August Forssman redan på söndagen pennan och skrev ett brev till nationens sång- och musikanförelare Einar

Petri. Han uttryckte där sin och Kulls tacksamhet för att nationen låtit uppföra deras opera, men ber samtidigt att landsmännen måtte ta under övervägande om det inte vore möjligt att bekosta en ”fullständig musikupplaga af densamma”.

Uppenbarligen fanns fortfarande 1905 bara ett enda exemplar av musiken till På Madagaskar, och Forssman påtalar i sitt brev att ”det vore ju ganska illa, om den genom eld eller annan olycka skulle komma ur världen”. Nationen diskuterade Forssmans begäran vid landskapet den 16 september 1905, ”hvarunder framhölls å ena sidan, att, Nationen enligt i dylika fall gängse uppfattning väl hade ensam uppföranderätt till operan, det vore olämpligt att ombestyras en fullständig musikupplaga, och å andra sidan, att det endast vore en välbehöflig säkerhetsåtgärd mot elds- eller annan olycka att ombesörja, att den blefve tillgänglig i ytterligare ett eller ett par exemplar, hålst förvarade å annat ställe än hufvudexemplaret”. Kontentan av det hela blev att man avslög Forssmans begäran att låta trycka verket, men såg till att ytterligare ett eller två exemplar kopierades för hand, fortfarande ämnade

att användas exklusivt av nationen. Vart kopiorna tagit vägen är oklart.

Nationens hållning till På Madagaskar har inneburit att den aldrig uppförts i sin helhet annat än i nationens regi. Det är därför också möjligt att – till skillnad från Mohrens sista suck – uppställa en komplett lista över samtliga framföranden till dags dato, men det faller utanför ramen för denna artikel att gå närmare in på detta. I fullständighetens intresse skall här bara sägas att På Madagaskar efter 1905 satts upp av nationen 1907, 1911, 1935, 1937, 1947, 1957, 1977, 1987, 1997 och 2007, alltid i Albert Gilles orkesterversion.

2017 är det dags igen. Och om du, som läst ända hit, ännu inte varit med i någon uppsättning kan jag rekommendera dig att ta chansen. Det är inte bara vansinnigt roligt, du skriver också in ditt namn i en av vår nations längsta och stoltaste traditioner. Sämre kan man spendera sin studenttid.

In memoriam: Magnus Quennerstedt & Ingemar Lind

Sedan förra Majhälsningen utkom har budet om två hedersledamöters bortgång nått nationen. Vi vill med dessa rader uppmärksamma deras gärningar i och utanför nationslivet.

Magnus Quennerstedt

Under året har nationens hedersledamot Magnus Quennerstedt gått bort. Magnus Quennerstedt, eller Q som han kallats i Uppsalakretsar, arbetade som polisreporter på Upsala Nya Tidning i 42 år. Vid sidan av sitt arbete ägnades sig Q åt spex, teater och underhållning. För sina insatser som regissör för Södermanlands-Nerikes nations spex På Madagaskar och Mohrens sista suck blev Q 1998 vald till hedersledamot och senast i höstas var han delaktig i 150-årsjubileet av Mohren. Magnus Quennerstedt avled den 10 december vid en ålder av 68 år.

Ingemar Lind

Sedan föregående Majhälsning utgavs har också professor Ingemar Lind avlidit. Ingemar Lind började studera vid Uppsala universitet 1952 och blev 1962 filosofie dok-

tor i matematik. Under studietiden i Uppsala var han även engagerad i kårlivet och var förste kurator vid Kalmar nation 1958 och vice ordförande för universitetets studentkår 1963. Ingemar Lind var under sin yrkesverksamma tid bland annat lektor vid Linköpings universitet och därefter rektor vid Örebro universitet 1990-1999. Han spelade en avgörande roll för att högskolan fick universitetsstatus 1999 och var en av upphovsmännen bakom Urank, som rankar de största lärosätena i Sverige. Ingemar Lind installerades som hedersledamot vid Södermanlands-Nerikes nation vid majmiddagen år 2000 och avled 3 oktober vid en ålder av 81 år.

Vill du uppmärksamma en avliden landsman, landsmaninna eller hedersledamot genom några minnesrader i Majhälsningen? Kontakta Förste kurator.

Ämbetsförteckning Södermanlands-Nerikes nation hösten 2015 och våren 2016

Ämbete	Efternamn	Förnamn	Titel	Termin
Inspektor	Åqvist	Johan	Prof.	
Proinspektor	Ingelsson	Erik	Prof.	
Vik. Proinspektor	Ström	Per	Teol. dr.	
Skattmästare	Brandt	Thérèse		
Förste kurator	Ingvarsson	Johanna	Pol. Kand.	
Andre kurator	Aldvén	Martina	Stud.	HT15
Andre kurator	Falkman	Oscar	Stud.	VT16
Tredje kurator	Tilling	Jonas	Stud.	
Antikvarie	Norberg	Gustav	Stud.	HT15
Antikvarie	Julin	Anton	Stud.	VT16
Arkivarie	Viegård	Joel	Stud.	
Barmästare	Byberg	Mikaela	Stud.	HT15
Barmästare	Söderberg	Theodor	Stud.	VT16
Barvärd	Fernberg	Eddie	Stud.	HT15
Barvärd	Berglund	Elvira	Stud.	HT15
Barvärd	Danielsson	Niko	Stud.	HT15
Barvärd	Norman	Agnes	Stud.	HT15
Barvärd	Lindblom	Erik	Stud.	VT16
Barvärd	Bereza-Jarocińska	Anna	Stud.	VT16
Barvärd	Ahlstedt	Alexander	Stud.	VT16
Barvärd	Sörinder Karlsson	Veronica	Stud.	VT16
Bibliotekarie	Lundqvist	Maja	Stud.	
Biblioteksassistent	Berglund	Kerstin		
Datorförman	Källbom	Anton	Stud.	
Datorförman	Öman	Marcus	Stud.	
Ekonomiassistent	Norman	Samuel	Stud.	
Ekonomiassistent	Frisk	Simon	Stud.	
Evenemangsassistent	Rosengren	Keijser Klara	Stud.	HT15
Evenemangsassistent	Dungner	Karin	Stud.	HT15
Evenemangsassistent	Hammarström	Tobias	Stud.	VT16
Evenemangsassistent	Norelius	Matilda	Stud.	VT16
Fanbärare 1.	Westin	Ivar	Stud.	HT15
Fanbärare 1.	Persson	Olle	Stud.	VT16
Fanbärare 2.	Persson	Olle	Stud.	HT15

Fanbärare 2	Janér	Gustav	Stud.	VT16
HB:s anförare	Svensson	Patric	Stud.	
Helgfkavärd	Sarampasina	Eugenia	Stud.	HT15
Helgfkavärd	Gädin	Valter	Stud.	HT15
Helgfkavärd	Björk	Albin	Stud.	HT15
Helgfkavärd	Hammarström	Tobias	Stud.	HT15
Helgfkavärd	Gädin	Erik	Stud.	VT16
Helgfkavärd	Almeida Wahlund	Martin	Stud.	VT16
Helgfkavärd	Bergström	Martin	Stud.	VT16
Helgfkavärd	Lind	Hjalmar	Stud.	VT16
Hovmästare	Alm	Linnea	Stud.	HT15
Helgfkavärd	Olsson	Carl	Stud.	VT16
Idrottsförman	Smith	David	Stud.	HT15
Idrottsförman	Sarampasina	Eugenia	Stud.	VT16
Intendent	Forsgren	Peter	Herr	
Internationell sekreterare	Jeppsson	Amanda	Stud.	HT15
Internationell sekreterare	Gabrielsson	Hanna	Stud.	
Internationell sekreterare	Norrby	Samuel	Stud.	VT16
Klubbmästare	Nordlund	Charlotta	Stud.	HT15
Klubbmästare	Olsson	Carl	Stud.	HT15
Klubbmästare	Alm	Linnea	Stud.	VT16
Klubbmästare	Rosengren Keijser	Klara	Stud.	VT16
Kuratorsassistent	Julin	Anton	Stud.	HT15
Kuratorsassistent	Alm	Linnea	Stud.	VT16
Krönikör	Wilbrand	Fredrik	Stud.	HT15
Krönikör	Gustafsson	Johanna	Stud.	VT16
Köksmästare	StAAF	Jesper	Stud.	HT15
Köksmästare	Berglund	Elvira	Stud.	VT16
Kördirektör	Sjögren	Petronella	Stud.	HT15
Kördirigent	Norlander	Ivar	Stud.	
Landskapets ordförande	Andrén	Malin	Stud.	HT15
Landskapets ordförande	Tove	Åkerrén	Pol. Mag.	VT16
Marknadsföringsförman	Kronberg	Annika	Stud.	HT15
Marknadsföringsförman	Eriksson	Emanuel	Stud.	VT16
Marknadsföringsassistent	Avenberg	Anna	Stud.	HT15
Marknadsföringsassistent	Bergentz	Astrid	Stud.	HT15
Marknadsföringsassistent	Eriksson	Emanuel	Stud.	HT15
Marknadsföringsassistent	Deeks	Nicholas	Stud.	
Marknadsföringsassistent	Eriksson	Ulrika	Stud.	VT16
Marknadsföringsassistent	Larsson	Anna	Stud.	VT16

Marknadsföringsassistent	Renman	Anton	Stud.	VT16
Marskalk	Temo	Bel	Stud.	
Marskalk	Triumf	Andreas	Stud.	
Musikanförelare	Folkesson Welch	Siri	Stud.	HT15
Musikanförelare	Clarkson	Niklas	Stud.	
Nationsfotograf	Tandre	Cornelia	Stud.	HT15
Nationsfotograf	Bergentz	Astrid	Stud.	VT16
Nationskaplan	Sundmark	Sigrid	Teol. kand.	
Nämndsekreterare	Olofsson	Jakob	Stud.	HT15
Nämndsekreterare	Fernberg	Eddie	Stud.	VT16
Programsekr.	Lovéus	Jonas	Stud.	HT15
Programsekr.	Wandemo	Therese	Stud.	VT16
Programvärd	Andersson	Emma	Stud.	HT15
Programvärd	Röjmalm	Andrea	Stud.	HT15
Programvärd	Fahlborg	Hanna	Stud.	VT16
Programvärd	Dungner	Karin	Stud.	VT16
Recentiorsförman	Borgcrantz	Anna	Stud.	HT15
Recentiorsförman	Fälting	Agnes	Stud.	HT15
Recentiorsförman	Lindblom	Erik	Stud.	
Recentiorsförman	Gådin	Valter	Stud.	VT16
Recentiorsförman	Norman	Agnes	Stud.	VT16
Redaktör	Gustafsson	Johanna	Stud.	HT15
Redaktör	Widebeck	Sara	Stud.	
Redaktör	Kronberg	Annika	Stud.	VT16
Spexdirektör	Bereza-Jarocińska	Anna	Stud.	
Spexdirektör	Jeppsson	Amanda	Stud.	
Stipendiesekreterare	Söderberg	Theodor	Stud.	HT15
Stipendiesekreterare	Borgcrentz	Anna	Stud.	VT16
Sånganförelare	Kardell	Kristina	Stud.	HT15
Sånganförelare	Wilbrand	Fredrik	Stud.	VT16
Teaterdirektör	Iranshahi	Mitra	Stud.	
Torsdagsvärd	Sörinder Karlsson	Veronica	Stud.	HT15
Torsdagsvärd	Renman	Anton	Stud.	HT15
Torsdagsvärd	Holmberg	Hugo	Stud.	VT16
Torsdagsvärd	Jonsson Wold	Grim	Stud.	VT16
T-träffsvärd	Ahlstedt	Alexander	Stud.	HT15
T-träffsvärd	Frisk	Simon	Stud.	HT15
T-träffsvärd	Björk	Albin	Stud.	VT16
T-träffsvärd	Danielsson	Niko	Stud.	
Webbredaktör	Olofsson	Jacob	Stud.	

Nämnder och utskott läsåret 2015–2016

Besvärutskottet

Besvärutskott 1	Åqvist	Johan	Prof.	
Besvärutskott 2	Ingelsson	Maria	Jur. kand	
Besvärutskott 3	Lind	Gustaf	Jur. kand.	

Biblioteksnämnden

Biblioteksnämnden 01	Andre kurator			
Biblioteksnämnden 02	Bibliotekarien			
Biblioteksnämnden 03	Arkivarien			
Biblioteksnämnden 04	Antikvarien			
Biblioteksnämnden 05	Lundin	Hanna	Stud.	HT 15
Biblioteksnämnden 05	Henrysson	Hanna	Stud.	VT 16
Biblioteksnämnden 06	Kardell	Kristina	Stud.	
Biblioteksnämnden 07	Sahlén	Klara	Stud.	
Biblioteksnämnden 08	Jeppsson	Amanda	Stud.	
Biblioteksnämnden 09	Eka	Andreas	Stud.	
Biblioteksnämnden 10	Gustafsson	Johanna	Stud.	
Biblioteksnämnden 11	Andersson Engblom	Jolinn	Stud.	
Biblioteksnämnden 12	Karle	Kajsa	Stud.	

Förvaltningsdirektion & Stiftelsens styrelse

Förvaltningsdirektion 01	Skattmästare		
Förvaltningsdirektion 02	Förste kurator		
Förvaltningsdirektion 03	Andre kurator		
Förvaltningsdirektion 04	Tredje kurator		
Förvaltningsdirektion 05	Janson	Ingemar	
Förvaltningsdirektion 06	Jansson	Stefan	
Förvaltningsdirektion 07	Johnson	Peder	
Förvaltningsdirektion 08	Syrén-Juhlin	Emma	
Förvaltningsdirektion 09	Gustavsson	Jan	
Förvaltningsdirektion 10	Danielson	Magnus	

Stadgeutskottet

Stadgeutskott 1	Eka	Andreas	Stud.	
Stadgeutskott 2	Liungman	Valdemar	Stud.	
Stadgeutskott 2	Julin	Anton	Stud.	HT 15

Nationsnämnden

Nationsnämnden 01	Förste kurator			
Nationsnämnden 02	Andre kurator			
Nationsnämnden 03	Tredje kurator			
Nationsnämnden 04	Wilbrand	Fredrik	Stud.	
Nationsnämnden 05	Fälting	Agnes	Stud.	
Nationsnämnden 06	Kardell	Kristina	Stud.	
Nationsnämnden 07	Tooke	Emma	Stud.	HT 15
Nationsnämnden 07	Andersson Engblom Jolinn		Stud.	VT 16
Nationsnämnden 08	Eka	Andreas	Stud.	
Nationsnämnden 09	Lovéus	Jonas	Stud.	
Nationsnämnden 10	Michaliaki	Daphne	Stud.	HT 15
Nationsnämnden 10	Nordlund	Charlotta	Stud.	VT 16
Nationsnämnden 11	Söderberg	Theodor	Stud.	HT 15
Nationsnämnden 11	Byberg	Mikaela	Stud.	VT 16
Nationsnämnden 12 s.	Stavegren	Erik	Stud.	HT 15
Nationsnämnden 12 s.	Olofsson	Jakob	Stud.	VT 16
Nationsnämnden 13 s.	Andersson Engblom Jolinn		Stud.	HT 15

Stipendienämnden

Stipendienämnden 01	Förste kurator			
Stipendienämnden 02	Stipendiesekreterare			
Stipendienämnden 03	Fälting	Agnes	Stud.	
Stipendienämnden 04	Karle	Kajsa	Stud.	
Stipendienämnden 05	Andersson Engblom Jolinn		Stud.	
Stipendienämnden 06	Keijser	David	Fil. kand.	
Stipendienämnden 07	Winnberg	Andreas	Stud.	HT 15
Stipendienämnden 07	StAAF	Jesper	Stud.	VT 16
Stipendienämnden 08	Kardell	Kristina	Stud.	
Stipendienämnden 09	Eka	Andreas	Stud.	
Stipendienämnden 10	Iranshahi	Mitra	Stud.	

Valutskottet

Valutskottet 01	Förste kurator			
Valutskottet 02	Ljungberg	Adina	Stud.	
Valutskottet 03	Bereza-Jarocińska Anna		Stud.	
Valutskottet 04	Hammarström	Tobias	Stud.	
Valutskottet 04	Nilsson	Joel	Stud.	
Valutskottet 05	Hedström	Louis	Stud.	

Valutskottet 06	Kardell	Kristina	Stud.	
Valutskottet 07	Olofsson	Jacob	Stud.	
Valutskottet 08	Fernberg	Eddie	Stud	
Valutskottet 09	Jeppsson	Amanda	Stud.	HT 15
Valutskottet 09	Alm	Linnea	Stud.	VT 16
Valutskottet 10	Sörblad	Viktoria	Stud.	HT 15
Valutskottet 10	Iranshahi	Mitra	Stud.	VT 16
Valutskottet 11	Olsson	Carl	Stud.	HT 15
Valutskottet 11	Byberg	Mikaela	Stud.	VT 16
Valutskottet 12	Söderberg	Theodor	Stud.	HT 15
Valutskottet 12	Wahlund	Martin	Stud.	VT 16

Revisorer

Nationsrevisor 1	Thulin	Per		HT 15
Nationsrevisor 1	Siwe	Frida		VT 16
Nationsrevisor 2	Grape	Mikael		
Bitr. revisor (1Q + stip.n.)	Didner	Michael		
Bitr. revisor (2Q)	Diner	Maria		HT 15
Bitr. revisor (2Q)	Aldvén	Martina		VT 16
Bitr. revisor (3Q)	Karlson Bobits	Jonas		
Revisor (Skattm., FD)	Dahl	Leif		
Revisor (Stiftelsen)	Dahl	Leif		

Nationsföreningar

Hornboskapens Vänner

Ordförande: Göran Carenbäck
Sekreterare: Fredrik Sandgren

IF Trikadien

Ordförande: Oscar Blomberg

Snerikekörens vänner

Ordförande: Tomas Florin

Vi från stan

Ordförande: Andreas Eka

TEKF

Ordförande: Madelene Dahl

Fotoföreningen

Ordförande: Therese Fredriksson

Strängnäs Djäknar

Kontaktperson: Hanna Henryson

Kamraterna från Örebro

Kontaktperson: Kristina Sigrid
Kardell

Vännerna från Nyköping

Ordförande: Vakant

Tälge tokar

Kontaktperson: Jacob Olofsson

Vännerna från v. Södermanland:

Ordförande: Vakant